

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 281/IV/2005
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου, του κτιρίου των Γραφείων της, την 27 Απριλίου 2005, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Γεράσιμος,

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,

Δημόκριτος Άμαλλος, κωλυομένου του τακτικού Παναγιώτη Μαντζουράνη,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης και

Αριστέα Σινανιώτη, κωλυομένου του τακτικού Χαρίσιου Ταγαρά.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταταμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 4.2.2005 (ημ. αρ. πρωτ. 585) **προηγούμενη γνωστοποίηση** σύμφωνα με το άρθρο 4β του νόμου 703/77, της απόκτησης του ελέγχου της εταιρείας «**Seminis incorporated**» από την εταιρεία «**Monsanto Company**».

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρεία Monsanto Company διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Νικολάου Κορίτσα.

Στην αρχή της συζητήσεως τον λόγο έλαβε ο Αναπληρωτής Γενικός Εισηγητής, Απόστολος Ντάφλος, Προϊστάμενος του Α' Τμήματος Ελέγχου Συγκεντρώσεων, λόγω δικαιολογημένου κωλύματος της Γενικής Εισηγήτριας, Σοφίας Καμπερίδου, Διευθύντρια της Ε.Α., ο οποίος ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρονται στο σκεπτικό της εισήγησης, πρότεινε: « να μην απαγορευθεί η υπό κρίση συγκέντρωση διότι δεν επηρεάζει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό.»

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβε ο ανωτέρω πληρεξούσιος δικηγόρος της γνωστοποιούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις αυτής, απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη στην αίθουσα συνεδριάσεων του κτιρίου των Γραφείων της την 19^η Μαΐου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00 και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε προφορικά η γνωστοποιούσα εταιρεία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Την 4^η.2.2005 γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, από την εταιρεία « Monsanto Company » (εφεξής Monsanto), η απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας « Seminis incorporated » (εφεξής Seminis).

Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση αφορά στην απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου και του πλήρους ελέγχου της εταιρείας Seminis από την εταιρεία Monsanto.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της γνωστοποίησης, η Monsanto θα αποκτήσει την Seminis με συγχώνευση και για το σκοπό αυτό συνεστήθη μία πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική εταιρία της Monsanto, η Monsanto Sub Inc, η οποία θα συγχωνευθεί με την εταιρεία Seminis.

Σε αντάλλαγμα οι μέτοχοι, οι κάτοχοι συνεπενδυτικών δικαιωμάτων, οι κάτοχοι δικαιωμάτων προαίρεσης και οι κάτοχοι περιορισμένων μετοχών της εταιρείας Seminis θα λάβουν μετρητά.

Γνωστοποιήσεις για τη λήψη εγκρίσεων της παρούσας συγχώνευσης υποβάλλονται, βάσει εθνικών νομοθεσιών, και στις χώρες Γερμανία, ΗΠΑ, Ιταλία, Ιορδανία, Ισπανία, Ισραήλ, Μεξικό, Ν.Κορέα, Ουκρανία, Πορτογαλία και Τουρκία.

Το συμφωνητικό συγχώνευσης της 22/1/2005, αναφέρει ότι η εταιρεία Seminis θα εξακολουθήσει να υφίσταται ως θυγατρική της Monsanto υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ρυθμίζονται στη σύμβαση αυτή.

Στο άρθρο III του συμφωνητικού συγχώνευσης αναφέρεται ότι η εταιρική υπόσταση της Seminis με όλα τα δικαιώματα, προνόμια, απαλλαγές, εξουσίες και ειδικά προνόμια της θα παραμείνει ανεπηρέαστη από τη συγχώνευση, στη δε παράγραφο 6.3 ρυθμίζονται οι σχέσεις μεταξύ της μητρικής Monsanto και της υπό συγχώνευση Seminis, σε ό,τι αφορά

τη διαχείριση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας, πριν από το χρόνο έναρξης της ισχύος της συμβάσεως.

Περαιτέρω στο συμφωνητικό συγχώνευσης περιλαμβάνονται συμφωνίες μη ανταγωνισμού μεταξύ της αγοράστριας εταιρείας Monsanto Co, και ορισμένων Μετόχων της συγχωνευόμενης Seminis, με σκοπό να διασφαλιστούν κατά τον πληρέστερο δυνατό τρόπο τα οφέλη της συγχώνευσης και της ουσιώδους επένδυσης που έγινε, καθώς και της υπεραξίας που αποκτήθηκε. Οι Μέτοχοι της Seminis αναγνωρίζουν ότι, λόγω της θέσης τους στην εταιρεία, έχουν αποκτήσει σημαντική εμπειρία στην επιχειρηματική αυτή δραστηριότητα και είχαν αξιοσημείωτη πρόσβαση σε εμπορικά μυστικά και άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες.

Σε αυτή την βάση, κάθε Μέτοχος ατομικά έχει συμφωνήσει να μην ανταγωνίζεται αμέσως ή εμμέσως την επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας που θα προκύψει από τη συγχώνευση. Ως επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας νοείται η προώθηση, ανάπτυξη, παραγωγή και έρευνα νέων σπόρων ή φυτών για φρούτα ή λαχανικά, ή οποιαδήποτε άλλη ουσιώδης επιχειρηματική δραστηριότητα που διεξάγεται από την εταιρεία ή από θυγατρική της κατά ποσοστό τουλάχιστον 20%. Τα ανωτέρω θα ισχύουν κατά τη διάρκεια της απασχόλησης του Μετόχου στην Εταιρεία ή στον συνδεδεμένο Όμιλο ή σε κάθε άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα, που η Εταιρεία ή κάποια συνδεδεμένη με αυτήν επιχείρηση, κατά το χρόνο λήξης της απασχόλησης του Μετόχου, θα έχει κάνει ουσιώδη βήματα για να εισέλθει.

Από γεωγραφικής απόψεως η υποχρέωση μη ανταγωνισμού εκτείνεται σε κάθε δραστηριότητα στην οποία η Εταιρεία ή οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται κατά το χρόνο της ολοκλήρωσης της συγχώνευσης.

Η διάρκεια της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού είναι 24 μήνες από την ολοκλήρωση της συγχωνεύσεως.

Επιπροσθέτως, κάθε Μέτοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να απέχει από:

(i) το να παροτρύνει οποιονδήποτε πελάτη της Εταιρείας ή των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, προκειμένου ο πελάτης αυτός να παύσει να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες της ή να αγοράζει τα προϊόντα της, καθώς και να προωθεί εν δυνάμει πελάτες ή επιχειρηματικές ευκαιρίες σε οποιονδήποτε ανταγωνιστή της Εταιρείας ή των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων για μία περίοδο 24 μηνών μετά την επικύρωση της Συγχωνεύσεως, και

(ii) το να προσλαμβάνει ή να συνεπικουρεί να προσληφθεί οποιοσδήποτε σύμβουλος ή εργαζόμενος της Εταιρείας ή των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων για 6 μήνες μετά την λήξη της απασχόλησης.

II. 1. Η εξαγοράζουσα εταιρεία Monsanto Company, έχει έδρα το Delaware των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Είναι ανώνυμη εταιρεία, και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Δραστηριοποιείται κυρίως σε δύο τομείς: (α) τον "τομέα αγροτικής παραγωγικότητας", ο οποίος αποτελείται από προϊόντα προστασίας της σοδειάς, ζωοτροφές, φυτοκτόνα προϊόντα για γρασίδι και φυτά κήπου και υπηρεσίες περιβαλλοντικής τεχνολογίας και (β) τον "τομέα σπόρων και έρευνας γονιδιώματος", ο οποίος αποτελείται από επιχειρηματικές δραστηριότητες αναφορικά με σπόρους και άλλες συναφείς δραστηριότητες και πλατφόρμες γενετικής τεχνολογίας.

Η Monsanto αντιπροσωπεύεται στην Ελλάδα από τη Monsanto Ελλάς Μονοπρόσωπη ΕΠΕ, Μιχαλακοπούλου 29, Αθήνα, η οποία λαμβάνει παραγγελίες από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και τις αποστέλλει στην Monsanto, η οποία στη συνέχεια τιμολογεί τα προϊόντα και τα αποστέλλει απ' ευθείας στις επιχειρήσεις που τα διανέμουν στην Ελληνική αγορά.

Ο κύκλος εργασιών σε ευρώ της Monsanto σε παγκόσμιο επίπεδο για το έτος 2002 ήταν 5.199.000.000, για το έτος 2003 ήταν 4.340.000.000 και για το έτος 2004 ήταν 4.484.000.000.

Ο κύκλος εργασιών σε ευρώ της Monsanto στην Ελληνική Αγορά για το έτος 2002 ήταν [...], για το έτος 2003 ήταν [...] και για το έτος 2004 ήταν [...].

2. Η εξαγοραζόμενη εταιρεία Seminis Inc. έχει έδρα την πολιτεία Delaware των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Αναπτύσσει, καλλιεργεί και προωθεί στην αγορά σπόρους φρούτων και λαχανικών. Όπως βεβαιώνεται στη γνωστοποίηση, δεν διατηρεί εγκατάσταση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και ούτε έχει οιαδήποτε θυγατρική εταιρεία ή υποκατάστημα ή οποιουδήποτε άλλου είδους μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Οι σπόροι της Seminis εισάγονται και πωλούνται στην Ελληνική αγορά μέσω ανεξάρτητων διανομέων.

Με βάση τις πωλήσεις των διανομέων ο κύκλος εργασιών της Seminis παγκοσμίως σε ευρώ για το έτος 2002 ήταν 492.500.000, για το έτος 2003 ήταν 440.570.000 και για το έτος 2004 ήταν 432.221.000.

Ο κύκλος εργασιών σε ευρώ της Seminis στην Ελληνική Αγορά (πωλήσεις μέσω διανομέων) για το έτος 2002 ήταν [...], για το έτος 2003 ήταν [...] και για το έτος 2004 ήταν [...].

III. Σύμφωνα με το Ν. 703/1977 η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή / και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους (άρθρο 4β παρ.1 εδ.α').

Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση η Seminis παράγει και πωλεί σπόρους για φρούτα και λαχανικά, ενώ η Monsanto παράγει σπόρους για σόγια, σιτηρά, κάνολα, σόργον, ηλιάνθο, αλφάλφα και βαμβάκι. Κατά τη γνωστοποιούσα, οι καλλιεργητές δεν θεωρούν αυτές τις κατηγορίες σπόρων ως δυνάμενες να υποκατασταθούν και ως εκ τούτου η Monsanto και η Seminis δεν δραστηριοποιούνται από κοινού σε καμία σχετική αγορά στην Ελλάδα.

Σε κάθε είδος σπόρου που χρησιμοποιείται για μια συγκεκριμένη παραγωγή προϊόντος (π.χ. τομάτα) αναλογεί και μια ξεχωριστή σχετική αγορά.

Σε ένα προσδιορισμό αγοράς με βάση τους σπόρους, οι σχετικές αγορές για τη συναλλαγή είναι οι εξής αγορές σπόρων, αναφορικά με την Ελλάδα, που αφορούν την εξαγοραζόμενη εταιρεία:

Μπρόκολα, Κράμβη (εκτός της Κινεζικής), Καρότα , Κουνουπίδια, Σέλινο, Αγγούρι, Ραπανάκι, Μαρούλια (Όλα), Πεπόνι, Κρεμμύδι, Νεροκολοκύθα, Πιπέρι καντό, Πιπέρι Γλυκό, Φασόλι, Σπανάκι, Κολοκύθα, Γλυκό καλαμπόκι, Ντομάτα (φρέσκια), Ντομάτα (επεξ.), Μπιζέλια (επεξ.), Καρπούζι, Τεύτλα

Στις σχετικές αγορές των σπόρων ο κλάδος απαρτίζεται από διαφορετικά στάδια, ήτοι την ανάπτυξη των σπόρων, την παραγωγή και την εμπορική τους διάθεση .

Για την εξέταση της παρούσας συγκέντρωσης τα διάφορα στάδια ανάπτυξης παραγωγής και εμπορίας σπόρων θα πρέπει να εκληφθούν ως μία ενιαία αγορά κάθε (σχετικής) αγοράς σπόρου και παρέλκει η περαιτέρω διάκριση αυτών.

IV. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (Ολ ΕΠΑ 43/1996, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού για τον καθορισμό σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ. 8 και 44 επ., Επ. Εφ. Ευρ. Κοιν. C 372/5,9.12.1997).

Οι αγορές σπόρων είναι παραδοσιακά εθνικές αγορές και η άποψη αυτή είναι σύμφωνη με σχετικές αποφάσεις επιτροπών ανταγωνισμού, που έχουν αποφανθεί ότι η ζήτηση εκ μέρους των πελατών διαφοροποιείται μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., και ως εκ τούτου οι τιμές και οι όροι προμήθειας προς τον τελικό καταναλωτή διαφέρουν από χώρα σε χώρα.

Ειδικότερα, υπάρχει ζήτηση για τροποποιημένους σπόρους, προσαρμοσμένους σε συγκεκριμένο χώρο και κλιματολογικές συνθήκες της κάθε χώρας ή περιοχής, όπως π.χ. η αντίσταση σε συγκεκριμένες ασθένειες, η προσαρμογή στη θερμοκρασία του περιβάλλοντος, η διάρκεια του φωτός, άλλοι κλιματολογικοί όροι, όπως η αντοχή στην ξηρασία, ειδικά χαρακτηριστικά του προϊόντος κλπ.

Περαιτέρω, η εμπορική διάθεση ποικιλιών σπόρων απαιτεί τη λήψη εθνικής άδειας και για αυτό το λόγο, πριν οι σπόροι τεθούν στο εμπόριο, οι διάφορες ποικιλίες υποβάλλονται σε διάφορες δοκιμές προσαρμογής και απόδοσης.

Τα αποτελέσματα των δοκιμών αυτών καθίστανται διαθέσιμα σε εθνικές ενώσεις του κλάδου, οι οποίες συντάσσουν «Πίνακες Προτεινόμενων Προϊόντων», που υποδεικνύουν τις προτεινόμενες ποικιλίες με βάση τα χαρακτηριστικά απόδοσης.

Παραδοσιακά, οι καλλιεργητές στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. βασίζονται, σε μεγάλο βαθμό, στις κατατάξεις και στα αποτελέσματα των «Πινάκων Προτεινόμενων Προϊόντων».

Στα προϊόντα όλων των σχετικών αγορών σπόρων, αν και υπάρχουν γεωγραφικές διαφοροποιήσεις από πλευράς ζήτησης εντός της χώρας, εν τούτοις από πλευράς προσφοράς δεν υπάρχουν στοιχεία κόστους που διαφοροποιούν την τιμή ανά γεωγραφική περιοχή, καθώς και περιορισμοί στη διάθεση αυτών. Βάσει των ανωτέρω, ως σχετική γεωγραφική αγορά εκλαμβάνεται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

Υ. Όσον αφορά στη δομή και τα μερίδια της αγοράς, από τα στοιχεία της γνωστοποιηθείσας συγχώνευσης προκύπτουν τα εξής:

Η διανομή των σπόρων γίνεται από αγροτικούς συνεταιρισμούς, ανεξάρτητους διανομείς, και κατευθείαν από τους παραγωγούς σπόρων μέσω λιανοπωλητών.

Η επιλογή του παραγωγού σπόρων από τους καλλιεργητές εξαρτάται από το είδος της καλλιέργειας και τα επιθυμητά χαρακτηριστικά του προϊόντος.

Η Monsanto παράγει σπόρους για σιτηρά, βαμβάκι, ελαιόσπορους (όπως σόγια κλπ), ενώ η Seminis παράγει και διαθέτει μόνο σπόρους για ορισμένα φρούτα και λαχανικά (δεν δραστηριοποιείται στα σιτηρά, τους ελαιόσπορους ή το βαμβάκι).

Υπάρχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μόνο στην αγορά αναπαραγωγής και ανάπτυξης σπόρων και γονιδιακού (υβριδικού) υλικού γενικότερα, άλλες που δραστηριοποιούνται μόνο στον τομέα εμπορίας των προϊόντων αυτών και τέλος άλλες που δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα των αγορών αυτών, δηλαδή από την έρευνα ανάπτυξη και παραγωγή σπόρων μέχρι τη διάθεση τους στην αγορά. Εταιρείες όπως η Monsanto, η Seminis, η Pioneer και η Syngenta δραστηριοποιούνται στη Μοριακή Έρευνα και ανάπτυξη των σπόρων, επεκτείνονται στην παραγωγή των σπόρων και καταλήγουν στην εμπορική διάθεση τους στον τελικό καταναλωτή που είναι ο αγρότης. Ειδικά για την Monsanto η παραγωγή σπόρων γίνεται από τρίτους παραγωγούς, που αναλαμβάνουν το έργο αυτό για λογαριασμό της.

Εξάλλου, πανεπιστήμια και ιδιωτικές εταιρείες βιοτεχνολογίας, που ερευνούν για ίδιον λογαριασμό ή ως υπεργολάβοι, ασχολούνται επίσης με τη μοριακή έρευνα και ανάπτυξη των σπόρων. Το ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας) στην Ελλάδα εξυπηρετεί αυτό το σκοπό και ασχολείται με την έρευνα και την ανάπτυξη νέων μεθόδων και συστημάτων καλλιέργειας, νέων ποικιλιών προϊόντων, με πάσης φύσεως μελέτες και έρευνες για τη βελτίωση του γενετικού και πολλαπλασιαστικού υλικού. Συνεργάζεται με το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικούς συνεταιρισμούς, παραγωγικούς φορείς, και ομάδες παραγωγών για την επίτευξη των σκοπών του.

Οι φορείς δημιουργούν τους μητρικούς σπόρους είτε με δικά τους μέσα είτε τους αποκτούν μέσω τρίτων, όπως πανεπιστήμια, παραγωγούς σπόρων (όπως η Monsanto), κρατικές τράπεζες σπόρων ή ερευνητικά ινστιτούτα.

Νέες ποικιλίες σπόρων με νέα χαρακτηριστικά (π.χ. υψηλότερη απόδοση) αναπτύσσονται διαρκώς μέσω των παραδοσιακών τεχνικών διασταύρωσης.

Η διαδικασία αυτή απαιτεί μεγάλη διάρκεια για να ολοκληρωθεί. Ορισμένες εταιρείες, όπως η Monsanto, επιδιώκουν να επιταχύνουν την χρονοβόρο αυτή διαδικασία μέσω της έρευνας των χαρακτηριστικών της καλλιέργειας σε μοριακό επίπεδο, προκειμένου να εντοπίσουν και να μεταφέρουν τις επιθυμητές ιδιότητες από ένα οργανισμό σε κάποιον σπόρο. Για παράδειγμα, μπορεί να επιτύχουν να μεταφέρουν σε κάποιον νέο σπόρο την φυσική αντίσταση έναντι κάποιου μύκητα, ώστε να καθίσταται ανθεκτική σε ασθένειες σχετιζόμενες με τον συγκεκριμένο μύκητα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της συγκέντρωσης, αφότου κάποια ποικιλία έχει αναπτυχθεί επιτυχώς, το προϊόν πρέπει να υποβληθεί σε θεσμοθετημένη διαδικασία καταχώρισης. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πριν κάποια νέα ποικιλία διατεθεί στο εμπόριο, θα πρέπει πρώτα να καταχωρισθεί στους "Εθνικούς Καταλόγους" τουλάχιστον ενός Κράτους Μέλους. Σύμφωνα με την διαδικασία αυτή, η οποία μπορεί να χρειασθεί ως και δύο (2) έτη μέχρι να ολοκληρωθεί, υπάρχουν πρακτικές δοκιμές και απαιτούμενα δεδομένα που θα πρέπει να ικανοποιούνται, προκειμένου να καταστεί εφικτή η καταχώριση της νέας ποικιλίας. Όταν η νέα ποικιλία προστεθεί στον Εθνικό Κατάλογο, θα πρέπει να ενταχθεί στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο δύο (2) έτη αργότερα, οπότε η ποικιλία αυτή θα μπορεί να πωληθεί στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα χωρίς περιορισμούς.

Το εμπόριο σε σπόρους είναι σημαντικό και ένας αριθμός κρατών αποκτά τους σπόρους που χρειάζεται κυρίως μέσω εισαγωγών.

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, το χαμηλό βάρος προς αξία των σπόρων συνεπάγεται ότι τα έξοδα μεταφοράς δεν συνιστούν σημαντικό εμπόδιο στις εισαγωγές σπόρων και γενικά οι δασμοί και οι ποσοστώσεις είναι χαμηλοί ή ανύπαρκτοι. Το μόνο μη δασμολογικό εμπόδιο στο εμπόριο αυτό είναι το ρυθμιστικό πλαίσιο (αδειοδότησης), όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Οι παραγωγοί σπόρων τιμολογούν τα προϊόντα τους με βάση τις συνθήκες της τοπικής αγοράς, την ποιότητα και την απόδοση των ποικιλιών.

Η παραγωγή σπόρων για εμπορική διάθεση γενικώς απαιτεί ένα χρονικό διάστημα γύρω στα δύο έτη. Αν υπάρχουν αδιάθετοι σπόροι, αυτοί μπορούν να αποθηκευθούν για να διατεθούν την επόμενη χρονιά. Τυχόν υπερβάλλουσα παραγωγή δεν συνεπάγεται, κατά την εξαγοράζουσα, υπερεπάρκεια παραγωγής (κατά τη συνήθη χρήση) στον κλάδο, υπερεπάρκεια που θα μπορούσε να αποθαρρύνει νέες εισόδους στην αγορά ή επέκταση στην αγορά. Εντούτοις, επειδή ο σπόρος είναι "φυσικό" προϊόν, δε μπορεί να διατηρείται εις το διηνεκές και αν η ποιότητα πέσει κάτω από τα επίπεδα που ορίζονται από το νόμο, τότε το προϊόν θα πρέπει να καταστραφεί.

Σύμφωνα με την εξαγοράζουσα, η έρευνα και ανάπτυξη είναι πολύ σημαντική σε αυτόν τον κλάδο, και κατά το τελευταίο οικονομικό έτος η Monsanto δαπάνησε σε έρευνα και ανάπτυξη περίπου [500] εκατομμύρια δολάρια και η Seminis περίπου [51.1] εκατομμύρια. Κατά την Monsanto, οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές της στην Ελλάδα είναι οι εξής : 1) Delta & Pine Land International (DP&L) τα προϊόντα της οποίας διανέμονται πανελλαδικά από την εταιρεία Σπύρος Ανδριώτης ΑΕ που είναι ο αποκλειστικός της διανομέας

στην Ελλάδα. 2) Bayer Ελλάς ΑΕ, Μαρούσι, Αθήνα, 3) Pioneer Hellas ΑΕ, Μαρούσι, Αθήνα, και 4) Syngenta Hellas, Ανθούσα, Αθήνα.

Τα μερίδιά τους στην αγορά σε κάθε σχετική αγορά προϊόντων, είναι οι εξής :

- α) στα σιτηρά η PIONEER με [65]% και η SYNGENTA με [13]% και,
- β) στο βαμβάκι η BAYER με [32]% η DP&L με [18]% και η STONEVILLE με [12]%.

Τα μερίδια της Monsanto στην Ελλάδα βάσει των πωλήσεων σπόρου κατά το έτος 2004 είναι για τα σιτηρά [14]%, για το βαμβάκι [1]% και για το σκληρό σίτο [2]%.

Οι βασικοί ανταγωνιστές της Seminis εξειδικεύονται σε μία ως τρεις καλλιέργειες στην Ελλάδα, εμπορεύονται σπόρους για φρούτα και λαχανικά υπό την εμπορική τους επωνυμία, δηλαδή δεν χρησιμοποιούν σήματα., και είναι οι εξής: Hazera ([15]% μερίδιο αγοράς), Rick Zwaan ([12]% μερίδιο αγοράς), Novartis ([10]% μερίδιο αγοράς), Limagrain ([8]% μερίδιο αγοράς), De Ruiter ([8]% μερίδιο αγοράς), Bejo ([8]% μερίδιο αγοράς), Nunza (NU+SS [6]% μερίδιο αγοράς), Nikerson Zwaan ([5]% μερίδιο αγοράς) και Syngenta ([10]% μερίδιο αγοράς).

Οι ανωτέρω εταιρείες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα μέσω αποκλειστικών αντιπροσώπων.

Από τα στοιχεία της γνωστοποιούσας, προκύπτει ότι η εξαγοραζόμενη εταιρεία Seminis, έχει, βάσει των πωλήσεων που πραγματοποιούν οι διανομείς της, μερίδιο αγοράς άνω του 35% στις σχετικές αγορές σπόρων σπανακιού και γλυκού καλαμποκιού. Συγκεκριμένα η Seminis κατέχει μερίδιο [41,2]% στην αγορά σπόρων σπανακιού με κύκλο εργασιών (πωλήσεων) έτους 2004 103.000 ευρώ και [35,2]% στην αγορά σπόρων γλυκού καλαμποκιού, με κύκλο εργασιών (πωλήσεων έτους 2004 28.000 ευρώ.

Κατά τη γνωστοποιούσα, στις αγορές αυτές τα ποσοστά των ανταγωνιστών της είναι τα εξής: α) στο σπανάκι: R.Zwaan [10]%, Daehnfeldt [10]%, Syngenta [10]%, Bejo [10]% και β) στο γλυκό καλαμπόκι: Haris Moran [50]%.

Στη συνολική αγορά σπόρων φρούτων και λαχανικών η Seminis έχει μερίδιο [15,8]%.

VI. 1. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. β' του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Η MONSANTO COMPANY αποκτά το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας SEMINIS INCORPORATED, δηλαδή όλα τα τμήματα της

επιχείρησης SEMINIS σε παγκόσμιο επίπεδο και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του παραπάνω άρθρου.

2. Περαιτέρω, κατά την παρ. 1 του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν:

α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ.

Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ. 2 του παραπάνω άρθρου, η προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, ενώ κατά την παρ. 3, σε γνωστοποίηση υποχρεούνται α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, και β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Βάσει των ανωτέρω η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι πληρούται η μία προϋπόθεση που θέτει ο νόμος, ήτοι αυτή του μεριδίου αγοράς και συγκεκριμένα στις σχετικές αγορές σπόρων σπανακιού και γλυκού καλαμποκιού η Seminis υπερβαίνει 35%, με ποσοστό μεριδίου [42,5]% και [35,2]% αντίστοιχα.

Συνεπώς το Γνωστοποιούν Μέρος, δηλαδή η εξαγοράζουσα εταιρεία Monsanto, σύμφωνα με τα ανωτέρω (Άρθρο4β, παρ.3,περ.β'), είχε υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης

της συγκέντρωσης και το έπραξε εμπρόθεσμα (η σύμβαση συγχώνευσης συνάφθηκε στις 22.1.2005 και η γνωστοποίηση έλαβε χώρα στις 4.2.2005).

3. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ή ενίσχυση προϋπάρχουσας.

Η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση εκτιμάται ότι δεν θα περιορίσει τον ανταγωνισμό και δεν θα οδηγήσει στην δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, για τους παρακάτω λόγους :

α) Δεν θα υπάρξει ουσιαστική συσσώρευση μεριδίων αγοράς στις σχετικές αγορές, ως αποτέλεσμα της συγκεκριμένης συγκέντρωσης, διότι αφορούν διαφορετικές σχετικές αγορές, ήτοι τελείως ξεχωριστά είδη καλλιέργειας, τα οποία δεν εναλλάσσονται ή υποκαθίστανται μεταξύ τους λόγω της τιμής ή άλλων χαρακτηριστικών της πρώτης ύλης (σπόρων). Συγκεκριμένα τα υβρίδια της Monsanto είναι κυρίως για τα δημητριακά και το βαμβάκι ενώ οι σπόροι της Seminis είναι για τα κηπευτικά (φρούτα και λαχανικά).

β) Ο πραγματικός ανταγωνισμός στις επηρεαζόμενες αγορές των σπόρων για φρούτα και λαχανικά είναι υπαρκτός. Υπάρχουν πολλές Ελληνικές εταιρείες και πολυεθνικές που δραστηριοποιούνται στους κλάδους ανάπτυξης, παραγωγής και εμπορίας σπόρων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πολυεθνικές εταιρείες Syngenta Hellas A.E.B.E., Novartis, Hazera, Limagrain, Rijk Zwaan κ.λ.π., οι οποίες μπορούν να καλύψουν την οποιαδήποτε ζήτηση των παραγωγών.

γ) Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το κόστος εισόδου είτε των υφισταμένων επιχειρήσεων είτε νέων στις σχετικές αγορές δεν είναι σημαντικό και δεν συνιστά εμπόδιο εισόδου.

Επίσης δεν υπάρχει κανενός είδους νομικό ή άλλο εμπόδιο για την είσοδο στην αγορά ενός νέου είδους σπόρου, από τη στιγμή βεβαίως που πληρούται η προϋπόθεση της ένταξης του στον « Εθνικό Κατάλογο» μίας χώρας μέλους της Ε.Ε.

δ) Περαιτέρω, η δομή της προσφοράς στις σχετικές αγορές, όπως αναλύεται και ανωτέρω, δεν δυσχεραίνει τον πραγματικό και δυνητικό ανταγωνισμό αν και το κόστος του πολλαπλασιαστικού υλικού (υβριδίων και σπόρων) είναι πολύ μικρό σε σχέση με το κόστος του τελικού προϊόντος (εκτιμάται ότι δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10%) γεγονός που

δημιουργεί σταθερότητα και κατά συνέπεια ανελαστικότητα ζήτησης. Εν τούτοις το γεγονός ότι εμπλέκεται μεγάλος αριθμός εταιρειών, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί, τα διάφορα ερευνητικά ινστιτούτα και πανεπιστημιακοί φορείς έρευνας και παραδοσιακοί παραγωγοί σπόρων για νέες φυτεύσεις, δεν δημιουργεί έντονες ανησυχίες για περιορισμό του ανταγωνισμού και ειδικότερα αύξηση των τιμών σπόρων και οποιεσδήποτε άλλες αρνητικές συνέπειες για τους τελικούς παραγωγούς κηπευτικών προϊόντων.

4. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 4 δ' του Ν. 703/1977, η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την οποία διαπιστώνεται ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, καλύπτει, επίσης, τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι για αυτήν.

Τέτοιες παρεπόμενες ρήτρες είναι συνήθεις στις συγκεντρώσεις και αποβλέπουν στην κατοχύρωση του αγοραστή ότι, αποκτώντας μία επιχείρηση, για την οποία κατέβαλε το συμφωνημένο τίμημα, θα συγκρατήσει την εκχωρούμενη πελατεία και θα αξιοποιήσει την εκχωρούμενη τεχνογνωσία. Όπως γίνεται δεκτό, οι περιορισμοί αυτοί είναι νόμιμοι εφόσον: (α) είναι άμεσα πράγματι συνδεδεμένοι με τη συγκέντρωση, (β) είναι απολύτως αναγκαίοι για την επίτευξη της συγκέντρωσης και (γ) δεν παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας ως προς το χρόνο δέσμευσης, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής τους (Ολομ. ΕΠΑ 39/1996, 21/1996, 12/1995, Ε. Περάκης, «Δευτερεύοντες» περιορισμοί του ανταγωνισμού, στο Συλλ. Έργο «Έλεγχος Συγκεντρώσεων», Νομ. Βιβλιοθήκη, 1998).

Όσον αφορά στη χρονική διάρκεια παρόμοιων περιορισμών γίνεται δεκτό ότι, όταν η μεταβίβαση επιχείρησης περιλαμβάνει στοιχεία φήμης, πελατείας και τεχνογνωσίας, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δικαιολογούνται γενικά για περιόδους έως και τριών ετών, ενώ όταν η μεταβίβαση περιλαμβάνει μόνο τη φήμη και πελατεία, οι ρήτρες δικαιολογούνται γενικά για περιόδους έως και δύο ετών. Μεγαλύτερες περίοδοι μπορούν να δικαιολογηθούν σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν αναμένεται βάσιμα ότι η αφοσίωση του πελάτη στον πωλητή θα συνεχιστεί για περισσότερα από δύο χρόνια ή όταν η έκταση και η φύση της μεταβιβαζόμενης τεχνογνωσίας δικαιολογεί περίοδο προστασίας πέραν των τριών ετών (βλ. και σημ. 15 της υπό στοιχεία 2001/C188/03 Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα και είναι αναγκαίοι για τις συγκεντρώσεις, Ε.Ε. αριθ. C 188 της 4.7.2001, σελ. 5).

Στην υπό κρίση συγκέντρωση οι προαναφερθέντες περιορισμοί και υποχρεώσεις μη ανταγωνισμού, που περιέχονται στη σύμβαση μη ανταγωνισμού, συνδέονται άμεσα με την υπό κρίση συγχώνευση, υπό την έννοια ότι επιτρέπουν στην αγοράστρια την εξασφάλιση της πελατείας, την πλήρη αξιοποίηση της συγχωνευθείσας εταιρείας, και γενικότερα καθίστανται απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης αυτής.

Η χρονική διάρκεια των περιορισμών που αφορά περίοδο 24 μηνών, κρίνεται ως εύλογη και δικαιολογημένη περίοδος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 4^{ης}-2-2005 γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/1977, όπως ισχύει, συγκέντρωσης, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την από 22^α/1/2005 υπογραφείσα σύμβαση και σχέδιο συγχώνευσης, δυνάμει της οποίας η εταιρεία Monsanto Company θα αποκτήσει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και τον πλήρη έλεγχο της εταιρείας Seminis Incorporated.

Η απόφαση εκδόθηκε την 30η Μαΐου 2005.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη